

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivany Wontrobové a soudců JUDr. Vojtěcha Brhla a Mgr. Josefa Berky v insolvenční věci

dlužnice: **VÍTKOVICE POWER ENGINEERING a. s.**, IČO 26823357
sídlem Štramberská 2871/47, Hulváky, 703 00 Ostrava

za účasti: **Krajského státního zastupitelství v Ostravě**
sídlem Na Hradbách 21, 729 01 Ostrava

o odvolání člena věřitelského výboru

o odvolání věřitelky: **E-INV 24 s. r. o.**, IČO 02678730
sídlem Václavské náměstí 772/2, Nové Město, 110 00 Praha 1
zastoupené advokátem JUDr. Bc. Martinem Fejfárkem
sídlem Josefa Lady 2106/1, 434 01 Most

proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 10. 2021 č. j. KSOS 37 INS 10134/2016-B-781

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. prosince 2021 č. j. KSOS 37 INS 10134/2016-B-781 **se mění** tak, že věřitelka č. 508 E-INV 24 s. r. o., IČO 02678730, sídlem Václavské náměstí 772/2, Nové Město, 110 00 Praha 1 **se neodvolává** z funkce člena věřitelského výboru.

Odůvodnění:

1. Usnesením označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí Krajský soud v Ostravě (dále jen „insolvenční soud“) odvolal věřitelku č. 508 E-INV 24 s. r. o., IČO 02678730 (dále jen „věřitelka č. 508“) z funkce člena věřitelského výboru. V důvodech rozhodnutí insolvenční soud uvedl, že usnesením ze dne 25. 8. 2016 byl zjištěn úpadek dlužnice, usnesením ze dne 15. 12. 2016 byla povolena reorganizace dlužnice, usnesením ze dne 7. 8. 2018 bylo rozhodnuto o přeměně reorganizace na konkurs; účinky prohlášení konkursu nastaly ke dni 7. 8. 2017. Věřitelka č. 508 E-INV 24 s. r. o. se stala členem věřitelského výboru v důsledku nabytí pohledávky původní věřitelky č. 57 Komerční banka, a. s. (příhláška č. P58), která vykonávala funkci člena věřitelského výboru od jejího zvolení na schůzi věřitelů konané dne 30. 11. 2016. V insolvenčním řízení dlužnice byl veden pod sp. zn. 18 ICm 3779/2017 spor o určení neplatnosti, in eventum neúčinnosti právního úkonu, a o zaplacení částky 357.190.478,55 Kč vůči společnosti VÍTKOVICE HAMMERING, a. s., IČO 27807088 (dále jen „VH“), a to na základě žaloby insolvenční správce dlužnice, který byl v řízení zastoupen advokátem Mgr. Karlem Somolem; ke dni vydání tohoto usnesení je vedeno dovolací řízení. Podáním ze dne 11. 10. 2021 insolvenční správce oznámil insolvenčnímu soudu, že věřitelský výbor na schůzi konané dne 30. 9. 2021 přijal usnesení, kterým schválil náklady insolvenčního správce na právní poradenství, hlasování věřitelského výboru se účastnila i věřitelka č. 508, která jako předseda věřitelského výboru

hlasovala proti schválení těchto nákladů; k podání insolvenční správce připojil potvrzení o hlasování věřitelského výboru ze dne 30. 9. 2021. Na základě výzvy insolvenčního soudu (učiněné usnesením ze dne 3. 11. 2021) se věřitelka č. 508 vyjádřila tak, že společně se společností E-INVEST, a. s. je vlastníkem 50 % akcií společnosti VH. Podáním ze dne 24. 11. 2021 Krajské státní zastupitelství předložilo stanovisko, že jsou dány důvody pro odvolání věřitelky č. 508 z funkce člena věřitelského výboru, neboť její majetková účast obchodní ve společnosti VH, se kterou insolvenční správce dlužnice vede spor, s ohledem na způsob hlasování věřitelky č. 508 jako člena věřitelského výboru vyvolává důvodné obavy o její nepodjatost, a tudíž i důvodné pochybnosti o způsobilosti vykonávat řádně funkci člena věřitelského výboru, nadto v pozici předsedkyně věřitelského výboru. Insolvenční soud s odkazem na ustanovení § 53 odst. 1 a odst. 3, § 58 odst. 1, § 60 odst. 1 a § 63 odst. 3 insolvenčního zákona uzavřel, že bylo-li osvědčeno, že věřitelka č. 508 je předsedkyní věřitelského výboru dlužnice a zároveň je akcionářem společnosti VH, ve vztahu ke které je u insolvenčního soudu veden insolvenčním správcem dlužnice vůči této společnosti spor o určení neplatnosti, in eventum neúčinnosti právních jednání, přičemž insolvenční správce je zastoupen advokátem a věřitelka č. 508 hlasovala proti schválení nákladů insolvenčního správce na právní poradenství zahrnující i náklady na právní zastupování v tomto sporu, je dán důvod pro odvolání věřitelky č. 508 z funkce člena věřitelského výboru ve smyslu § 63 odst. 3 insolvenčního zákona. Pro hlasování věřitele při výkonu funkce člena věřitelského výboru sice platí obecná pravidla o nepřípustnosti hlasování daná ustanovením § 53 insolvenčního zákona, nicméně tato jsou modifikována zásadami zakotvenými v ustanoveních § 58 odst. 1 a § 60 odst. 1 věta druhá insolvenčního zákona, tedy že při výkonu hlasovacího práva člena věřitelského orgánu je nutno dbát na ochranu společného zájmu věřitelů, která má přednost před zájmy vlastními či zájmy jiných osob. Je nezpochybnitelné, že věřitelka č. 508, která je akcionářem (společníkem) společnosti VH, se kterou insolvenční správce dlužnice vede soudní řízení, má zájem na úspěchu této společnosti v tomto řízení, což je zdůvodněno i tím, že výsledek sporu má vliv pro další finanční stabilitu této společnosti (dle účetní závěrky této společnosti za rok 2020 založené ve Sbírce listin vedené u Krajského soudu v Ostravě). Pokud věřitelka č. 508 jako člen věřitelského výboru hlasovala o otázce, která má přímý vliv na uvedené soudní řízení, ocitla se ve zjevném konfliktu zájmů, tj. vlastního zájmu na procesním úspěchu této společnosti vůči společnému zájmu věřitelů na úspěchu insolvenčního správce dlužnice (majetkové podstaty). Hlasovala-li věřitelka č. 508 proti schválení nákladů na právní poradenství, přičemž absence právního poradenství v tomto incidenčním sporu by měla za následek vznik (zvýšení) rizika případného procesního neúspěchu insolvenčního správce (a únik možného příjmu do majetkové podstaty ve výši 357 000 000 Kč), je tedy zřejmé, že věřitelka č. 508 porušila svou povinnost člena věřitelského výboru upřednostnit společný zájem věřitelů před zájmem vlastním, nadto se porušení povinnosti dopustila ve funkci předsedy věřitelského výboru (jehož hlas má podle ustanovení § 58 odst. 3 věty páté insolvenčního zákona v případě rovnosti hlasu rozhodující význam). Lze proto uzavřít, že věřitelka č. 508 ohrozila ochranu společného zájmu věřitelů, k níž je věřitelský výbor primárně povolán, a projevila svou nezpůsobilost funkcí člena věřitelského výboru dále vykonávat. Z tohoto důvodu insolvenční soud rozhodl o odvolání věřitelky č. 508 z funkce člena věřitelského výboru.

2. Proti tomuto usnesení podala věřitelka č. 508 odvolání. Namítla nepřezkoumatelnost napadeného usnesení, neboť z jeho odůvodnění není zřejmé, co bylo důležitým důvodem, pro který byla odvolána z funkce člena věřitelského výboru. Pokud jde o hlasování o nákladech právního zastoupení, poukázala na to, že tyto náklady byly ve věřitelském výboru dlouhodobě diskutovaným tématem, byly projednávány na 51. jednání věřitelského výboru dne 11. 3. 2021, následně na 52. jednání věřitelského výboru dne 29. 4. 2021 a 53. jednání věřitelského výboru dne 15. 7. 2021, bylo o nich několikrát hlasováno, při prvním hlasování se zdržela hlasování a proti byla věřitelka Jet Money s. r. o., při druhém hlasování byla spolu s ní proti věřitelka

KLEMENT a. s., při třetím hlasování byla proti schválení nákladů z důvodu, že návrh na schválení nákladů na právní služby s měsíčním limitem 300 000 Kč (přičemž původně byl navrhován měsíční limit 400 000 Kč) se jí jevil také vysoký, podle jejího názoru mohl být na úrovni částky 200 000 Kč. Současně připojila zápisy z těchto jednání věřitelského výboru a výsledky hlasování. Domnívá se, že její postoj naopak vypovídá o tom, že se snažila o efektivní vynaložení prostředků majetkové podstaty. Zdůraznila, že nikdy nenavrhl, aby insolvenční správce nevyužíval právní služby externích advokátních kanceláří, její hlasování proti schválení nákladů na právní zastoupení nemělo za cíl insolvenčnímu správci tyto prostředky odebrat, ale pouze snížit. Podle jejího názoru pokud by nebyly schváleny žádné prostředky, nemuselo by to nutně znamenat, že insolvenční správce se nemůže ve sporech nechat zastoupit, pouze by tyto náklady musel hradit ze svého, jak předpokládá ustanovení § 39 insolvenčního zákona. I kdyby insolvenční správce advokáta na vlastní náklady nevyužil, neznamenalo by to automaticky negativní dopad na výsledek sporu, neboť insolvenční správce je právní profesionál. Pokud jde o její vlastnictví akcií společnosti VH, poukázala na to, že v žádném vztahu s dlužníkem (jak předpokládá ustanovení § 59 odst. 2 insolvenčního zákona) není, neboť je pouze menšinovým akcionářem této společnosti, vůči níž vede insolvenční správce dlužnice spor, a proto ustanovení § 59 odst. 2 insolvenčního zákona nemůže být naplněno. Navrhla, aby odvolací soud napadené usnesení zrušil a řízení zastavil.

3. Podle § 7 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „I. Z.“), nestanoví-li tento zákon jinak nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.
4. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas a osobou k tomuto úkonu oprávněnou, přezkoumal napadené usnesení, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, odst. 5 a odst. 6 o. s. ř.), aniž nařizoval jednání (§ 94 odst. odst. 2 písm. c/ I. Z.), a dospěl k následujícím závěrům.
5. Odvolací soud předně odkazuje na správná skutková zjištění učinění insolvenčním soudem z obsahu spisu.
6. Podle § 58 odst. 1 I. Z., věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení.
7. Podle § 59 odst. 1 I. Z., členy a náhradníky věřitelského výboru mohou být jen přihlášení věřitelé, kteří se svým zvolením souhlasí. Stane-li se členem nebo náhradníkem věřitelského výboru právnická osoba, oznámí neprodleně insolvenčnímu soudu fyzickou osobu, která bude jejím jménem ve věřitelském výboru jednat.
8. Podle § 59 odst. 2 I. Z., členy ani náhradníky věřitelského výboru nemohou být osoby, u kterých je vzhledem k jejich vztahu k dlužníkovi důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Takto lze usuzovat zejména, jde-li o osoby dlužníkovi blízké, vedoucí zaměstnance dlužníka, podle § 33 odst. 3 a § 73 odst. 3 zákoníku práce, společníky dlužníka, s výjimkou akcionářů, pokud nepůsobí v orgánech dlužníka nebo nevlastní dlužníkovy akcie anebo jiné jím vydané účastnické cenné papíry v souhrnné hodnotě více než desetiny základního kapitálu dlužníka, a osoby tvořící s dlužníkem koncern.
9. Podle § 59 odst. 3 I. Z., Insolvenční soud nepotvrdí volbu člena nebo náhradníka věřitelského výboru, je-li tu důvod pochybovat o jejich důvěryhodnosti nebo o tom, že budou k výkonu

funkce způsobilí. Toto rozhodnutí musí insolvenční soud vyhlásit do skončení schůze věřitelů, na které k volbě došlo.

10. Podle § 60 odst. 1 I. Z., členové a náhradníci věřitelského výboru jsou povinni při výkonu své funkce postupovat s odbornou péčí a odpovídají za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobili porušením svých povinností nebo neodborným výkonem své funkce. Společnému zájmu věřitelů jsou při výkonu funkce povinni dát přednost před zájmy vlastními i před zájmy jiných osob. Nabývat majetek z majetkové podstaty mohou jen se souhlasem schůze věřitelů. Odpovídají i za své zaměstnance a jiné osoby, jejichž prostřednictvím plnili či měli plnit své povinnosti.
11. Podle § 63 I. Z., funkce člena nebo náhradníka věřitelského výboru zaniká jeho odvoláním z funkce, odstoupením z funkce nebo ukončením jeho účasti v insolvenčním řízení (odstavec 1). Jestliže účast věřitele v insolvenčním řízení skončí postupem podle § 18, přechází na nabyvatele jeho pohledávky i členství tohoto věřitele ve věřitelském výboru; to neplatí, nabylo-li tímto způsobem pohledávku dosavadního věřitele více osob (odstavec 2). Z důležitých důvodů, zejména při porušování nebo zanedbávání povinností, může insolvenční soud odvolat věřitelský výbor nebo některého z jeho členů a náhradníků. Může tak učinit i bez návrhu (odstavec 3).
12. Z ustanovení § 63 I. Z. vyplývá, že funkce člena věřitelského výboru zaniká ze zákonem taxativně stanovených důvodů, a to odvoláním z funkce, odstoupením z funkce nebo ukončením účasti věřitele v insolvenčním řízení. Odvolat věřitele z funkce člena věřitelského výboru může kromě schůze věřitelů také insolvenční soud (i bez návrhu), a to z důležitých důvodů (objektivně zjištěných), přičemž důležité důvody, pro které může insolvenční soud přistoupit k odvolání věřitele z funkce člena věřitelského výboru, nejsou zákonem výslovně stanoveny. Zpravidla je takovým důvodem skutečnost, že věřitel porušuje nebo zanedbává povinnosti člena věřitelského výboru, nebo skutečnost odůvodňující pochybnost o nepodjatosti nebo nedůvěryhodnosti člena věřitelského výboru, anebo o tom, zda tento je k výkonu funkce způsobilý (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2019 sen. zn. 29 NSČR 178/2017 a ze dne 31. 5. 2016 sp. zn. 29 NSČR 55/2014, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 106/2017).
13. V dané věci insolvenční soud spatřuje důležitý důvod pro odvolání věřitelky č. 508 z funkce člena věřitelského výboru ve skutečnosti, že tato hlasovala proti schválení nákladů právního zastoupení insolvenčního správce v soudních sporech, tedy i nákladů právního zastoupení ve výše uvedeném sporu vedeném insolvenčním správcem dlužnice vůči společnosti VH, jejímž je věřitelka č. 508 akcionářem, přičemž v tomto insolvenční soud spatřoval porušení povinnosti věřitelky č. 508 jako člena věřitelského výboru (nadto ve funkci jeho předsedy) upřednostnit společný zájem věřitelů před zájmem vlastním, neboť podle insolvenčního soudu neschválení nákladů na právní poradenství má přímý vliv na tento spor spočívající v tom, že by vzniklo riziko procesního neúspěchu insolvenčního správce v tomto sporu, tedy i riziko možného úniku příjmu do majetkové podstaty ve značné výši, čímž současně věřitelka projevila i nezpůsobilost k výkonu funkce člena věřitelského výboru.
14. Odvolací soud se s tímto závěrem insolvenčního soudu neztotožňuje. Odvolací námitky věřitelky č. 508, že v takovém jejím jednání (bez dalšího) nelze spatřovat porušení její povinnosti jako člena věřitelského výboru (nadto za situace, kdy obecně bylo o nákladech právního poradenství, respektive o měsíčním limitu těchto nákladů, hlasováno i pro jiné spory vedené insolvenčním správcem, ve kterých je zastoupen advokátem, a to na více jednáních věřitelského výboru s různým průběhem a výsledkem), a že i neschválení těchto nákladů nemůže mít přímý vliv na výsledek uvedeného sporu, tedy vést k procesnímu neúspěchu insolvenčního správce v tomto sporu a v důsledku toho i úniku příjmu do majetkové podstaty dlužnice, odvolací soud shledává zcela důvodnými. Podle odvolacího soudu není rozhodná ani samotná skutečnost, že věřitelka č. 508 je toliko akcionářem společnosti VH, která je ve sporu insolvenčním správcem jako třetí

osoba účastníci se (neplatného, případně neúčinného) právního jednání dlužnice žalována, nadto za situace, kdy není tvrzeno (ani se z obsahu spisu nepodává), že by tato byla věřitelkou dlužnice nebo by byl mezi ní a dlužnicí jakýkoli jiný vztah.

15. Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení změnil tak, že věřitelka č. 508 E-INV 24 s. r. o. se z funkce člena věřitelského výboru neodvolává, když neshledal důvod pro potvrzení napadeného usnesení (§ 219 o. s. ř.), ani pro jeho zrušení (§ 219a o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku; osobám, o nichž tak stanoví zákon, se však doručuje i zvláštním způsobem, lhůta k podání dovolání počíná běžet ode dne doručení rozhodnutí zvláštním způsobem.

Olomouc 19. srpna 2022

JUDr. Ivana Wontrobová v. r.
předsedkyně senátu